

“ ...

1) 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. Maddesiyle Değiştirilen 210 Sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa Bağlı “Değerli Kağıtlar Tablosu”nun 6 Numaralı Sırasının (c) Bendinin Anayasaya Aykırılığı

1.6661 sayılı Kanunun 12. maddesiyle değiştirilen 5490 sayılı Kanunun 41. maddesinin (11) numaralı fıkrasında, doğum bildiriminin kanuni süresi içinde yapılması halinde düzenlenecek kimlik kartlarından değerli kağıt bedeli alınmayacağı kurallaştırılmıştır. 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa ekli “Değerli Kağıtlar Tablosu”nun 6. Sırasındaki “Nüfus Cüzdanları 8” ibaresi ise 6661 sayılı Kanunun 3. maddesiyle (a), (b) ve (c) şeklinde bentlere ayrılarak (a) bendinde, Kanuni bildirim süresi dışında doğum nedeniyle düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı için 15 TL; (b) bendinde, değiştirme nedeniyle düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı için 15 TL değerli kağıt bedeli alınması öngörülürken; (c) bendinde, kayıp nedeniyle düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı için 30 TL değerli kağıt bedeli alınması öngörülmüştür. Böylece, nüfus cüzdanı/kimlik kartı için alınacak değerli kağıt bedeli bir yandan 8 TL’den 15 TL’ye çıkarılırken; diğer yandan “Kanuni bildirim süresi dışında doğum” ile “değiştirme” nedenleri için 15 TL olarak belirlenen “değerli kağıt” bedelinin, “kaybetme” halinde 30 TL olması kararlaştırılarak, kaybetme halinde alınacak kimlik kartı için fazladan 15 TL parasal ceza öngörülmüştür.

2.Doğumu kanuni süresi içinde bildirmeme ile kötü kullanım veya kullanımda gerekli özeni göstermeme nedeniyle kimlik kartının yırtılmasına, yıpranmasına veya pörsümeye yol açma gibi durumlarda kişiye izafe edilebilecek bir kusurdan söz edilebilirken, özellikle büyük şehirlerde yoğunlaşan erkeklerde ceplerden cüzdanla birlikte, hanımlarda koldaki çantayla birlikte içindeki kimlik kartlarının da çalınması, kimlik kartlarının konutlardan çalınması, kişiden zorla alınması veya daha hafifinden kimlik kartının çantadan veya cüzdandan düşürülmesi ya da herhangi bir yerde unutulması kaybedilmesi durumlarında kimlik kartını kaybeden kişiye izafe edilebilecek bir kusur ve dolayısıyla sorumluluktan söz edilemez.

3.Anayasa’nın 2. maddesinde hukuk devleti ilkesine, 38. maddesinin yedinci fıkrasında ise ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine yer verilmiştir. Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uyması gereken Anayasa ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir.

4.Adalet ve hakkaniyet ilkelerine dayanan hukuk devletinde, “Kusursuz suç ve ceza olmaz ilkesi” ile “Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi”, ceza hukukunun temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Kusursuz suç ve ceza olmaz ilkesi, ceza hukukunda iradesiz suç ve ceza olmayacağı ve bunun istisnasının bulunmayacağı anlamına gelmekte ve bu ilkeden kusursuz kişiye ceza verilemeyeceği, cezanın kusurun oranını geçemeyeceği, fail değil fiil cezalandırılacağından kimsenin başkasının kusurundan dolayı cezalandırılmayacağı sonuçları çıkmaktadır. Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi ise cezanın suç olarak öngörülen fiile uygun ve fiil ile orantılı olması ve ayrımcılık yapılmaması demektir.

5.Doğumu yasal süresi içinde bildirmeme veya kimlik kartını kötü kullanımdan yenileme gibi kişiye izafe edilebilecek kusurların bulunduğu hallerde 15 TL değerli kağıt bedeli alınması öngörülürken; kişinin iradesi dışında kimlik kartının şu ya da bu şekilde çalınması,

iradesi dışında düşürülmesi veya unutulması nedenleriyle kaybedilmesi halinde 15 TL'si ceza olmak üzere 30 TL değerli kağıt bedeli alınması, yasa koyucunun iradeye ve dolayısıyla kusura dayanmayan suç ve ceza ihdas etmesi sonucunu doğurduğu; ve ayrıca kusursuzluk halinin kusurlu durumlara göre daha ağır yaptırıma tabi tutulması, ölçülülük ile adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmadığı için iptali istenen düzenleme, Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

6.Kişinin kimlik kartının şu ya da bu şekilde çalınmasından dolayı kaybedilmesi durumunda, suç konusu olan fiil çalma eylemidir ve faili de çalandır. Kimlik kartının çalınma, gasp vb. nedenlerle kaybedilmesi nedeniyle düzenlenecek kimlik kartı için fazladan 15 TL para cezası öngörülmesi, suçun muhatabının ve uzantısı olarak zarar göreninin cezalandırılması sonucunu doğurduğu ve dolayısıyla suçun şahsiliği ilkesiyle bağdaşmadığı için, iptali istenen düzenleme Anayasa'nın 38. maddesinin yedinci fıkrasındaki ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

7.Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesiyle değiştirilen 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa bağlı "Değerli Kağıtlar Tablosu"nun 6 numaralı sırasının (c) bendi, Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

2) 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6. maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29. maddesine eklenen ikinci fıkranın son cümlesindeki "Maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ..." ifadesinin Anayasaya aykırılığı

8.6661 sayılı Kanunun 6. maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29. maddesine eklenen ikinci fıkra ile Maden Kanununun 2 nci maddesinde sayılan IV. Grup madenlerden 'Linyit' ve 'Taşkömürü' çıkaran ve özel hukuk tüzel kişilerinin ruhsat sahibi olarak işlettikleri yeraltı maden işletmelerine, 22.5.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41, 53 ve 63 üncü maddelerinde 10.9.2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile Maden Kanununun ek 9 uncu maddesiyle oluşan maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin destek verilebileceği; verilecek desteklerin Bakanlık bütçesine konulan ödeneklerden karşılanacağı ve maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu usul ve esasların uygulanma süresinin Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

9.Madde gerekçesinden, yeraltından linyit ve taşkömürü çıkarılması faaliyetini yürüten işletmelerde 4857 sayılı İş Kanununun 43. (fazla çalışma ücretinin artırılması), 53. (yıllık izin süresinin artırılması), 63. (haftalık çalışma süresinin düşürülmesi) maddeleri hükümleri ile Maden Kanununa eklenen ek 9. madde (asgari ücretin iki katı ödeme yapılması) hükümlerinden kaynaklanan maliyet artışlarının; kamu işletmeleri için, 4.2.2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 24. maddesiyle 3213 sayılı Kanuna eklenen geçici 29. madde hükümleriyle karşılandığı; yapılan düzenlemenin yeraltı kömür ve linyit işletmelerinde özel kesim işletmelerinin de destek kapsamına alınarak kamu-özel ayrımının ortadan kaldırılıp eşitliğin sağlanması ve yurtiçi üretimin desteklenerek ithalatın düşürülmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

10. 6592 sayılı Kanunun 24. maddesiyle 3213 sayılı Kanuna eklenen geçici 29. madde ile kamu işletmeleri için 4735 sayılı Kanun kapsamında imzalanan sözleşmeler ile rödövars sözleşmelerinde meydana gelen maliyet artışlarının sözleşme tarafı işletmecilere fiyat farkı ödenmesi suretiyle karşılanması amaçlandığından, fiyat farkı ödenmesine ilişkin esas ve

usullerin Bakanlar Kurulunca kararlaştırılması olağandır. Çünkü r  d  vans sözleşmesi üretim miktarının belirli bir kısmının kamu payı olarak ayrılması esasına dayandığı, ihaleler de teknik şartnameler bağlamında yapıldığı için, fiyat farkı ödemesine esas olacak “birim fiyat”, “asgari işçilik oranı”, “yeraltı işçilik oranı”, “aylık prim ve hizmet belgeleri üzerinden çalışan sayısı”, “r  d  vans payı”, “kaynak rezervi”, “işletmenin mali tabloları” gibi değerler, sözleşme hükümleri arasında yer alabilmekte, yer almayanlar ise fiyat farkı kararnameleri ile belirlenebilmektedir.

11. Buna kar  şın iptali istenen, bedeli kar  şılanacak maliyet artışlarına ilişkin esas ve usulleri Bakanlar Kurulunca belirlenecek işletmeler, Devlet ile sözleşme ilişkisi içinde bulunmayan ve piyasaya yönelik üretimde bulunan özel işletmelerdir. Üretim teknolojisi, istihdam yapısı ve üretim miktarını piyasa şartlarına göre kendilerinin belirledikleri ve muhasebe kayıt düzenlerinin de ekonominin yaklaşık %40’nın kayıtdışı olduğu Türkiye şartlarına özgü olduğu ortadadır. Dolayısıyla maliyet artışlarının, gerçekleşen üretim miktarı ve üretim maliyetleri üzerinden mi veya fiktif miktar ve değerler üzerinden mi, fiili istihdam düzeyi ya da işçilik maliyetleri üzerinden mi, fiktif düzey ve miktarlar üzerinden mi belirleneceği ile bu farklı tür belirlemelere taban oluşturacak işletmelerin asgari işçilik tutarları, yeraltı işçilik oranları, asgari veya fiili üretim miktarları, asgari veya fiili üretim maliyetleri, mali tabloları, aylık prim ve hizmet belgeleri, toplu veya bireysel i   sözleşmeleri ve daha bir çok kriterden hangilerinin esas ve usullerin belirlenmesinde esas alınacağıının, kamu b  t  cesinden yapılacak ödemelere temel oluşturacakları gözetildiğinde yasa da belirlenmiş olması gerekeceği açıktır.

12. Anayasa’nın 6. maddesinde kuvvetler ayrılığı ortaya konulmuş; 7. maddesinde ise “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.” denilmiştir. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında vurgulandığı üzere, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesi uyarınca, yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve   er  evesi belirsiz düzenleme yetkisi verilemez. Yasayla düzenleme ilkesi, düzenlenen konudan yalnız kavram, ad ve kurum olarak söz edilmesi değil, bunların yasa metninde kuralla  tırması anlamına gelmektedir. Kuralla  tırma ise düzenlenen alanda temel ilkelerin konulması, esasların belirlenmesi ve çerçevenin çizilmesi koşuluyla uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların düzenlenmesinin yürütme organına bırakılmasını gerektirir.

13. Linyit ve taşkömürü çıkaran özel hukuk tüzel ki  şilerinin ruhsat sahibi olarak işlettikleri yeraltı maden işletmelerinin maliyet artışlarının nasıl hesaplanacağı, hesaplamada üretim miktarının mı yoksa istihdam düzeyinin mi esas alınacağı ve hesaplamalara hangi maliyet unsurları ile ne tür kriterlerin temel oluşturacağı belirlenmeden kamu b  t  cesinden özel firmalara yapılacak harcamalarda yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve   er  evesi belirsiz yetki verilmesi, Anayasa’nın 7. maddesine aykırıdır.

14. Yukarıda açıklandığı üzere 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6. maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29. maddesine eklenen ikinci fıkranın son cümlesindeki “Maliyet artışlarının kar  şılmasına ilişkin usul ve esaslar ile ...” ifadesi, Anayasa’nın 7. maddesine aykırı olduğundan iptali gerekir.

4) 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 19. maddesiyle 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasına (  ) bendinden sonra eklenen paragrafın Anayasaya Aykırılığı

a) Düzenlemenin anlam ve kapsamı

15. Sayıştay'ın sermayesindeki kamu payı doğrudan veya dolaylı olarak % 50'den az olan özel kanunlar ile kurulmuş anonim ortaklıkları ve merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin kurdukları veya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerden kamu payı % 50'nin altına düşmüş olanları, "ortaklık hakları yönüyle" denetleme görevine, önce 11.10.2011 günlü ve 662 sayılı KHK'nin 63. maddesinin (a) bendiyle son verilmiş; düzenlemeyi Anayasa Mahkemesinin 3.4.2013 günlü ve E.2011/142, K.2013/52 sayılı kararıyla iptal etmesi sonrası bu defa 12.7.2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanunun 73. maddesinin (cc) bendi ile son verilmiş; Anayasa Mahkemesinin bu düzenlemeyi de 4.12.2014 günlü ve E.2013/114, K.2014/184 sayılı Kararıyla iptal etmesi sonucu, 14.1.2016 tarihli ve 6661 sayılı Kanunun 19. maddesiyle 6085 sayılı Kanunun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının bir yandan (a) bendinde yapılan değişiklikle "sermayesinde doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı olan" özel kanunlar ile kurulmuş anonim ortaklıklar ile (b) bendindeki merkezi yönetim bütçesi kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelere bağlı veya bu idarelerin kurdukları veya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler Sayıştay denetiminin kapsamına alınırken; diğer yandan (1) numaralı fıkranın sonuna eklenen paragrafla, "(a) ve (b) bentleri kapsamına giren şirketlerden doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50'den az olup ilgili mevzuatı uyarınca bağımsız denetime tabi olan; şirketler, bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının denetimi, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve Sayıştaya gönderilecek olan bağımsız denetim raporları esas alınarak yapılır. Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar." hükmü getirilmiştir.

16. Böylece 6085 sayılı Kanunun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre Sayıştay denetimine giren şirketlerden; doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50'den az olan ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397. maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca bağımsız denetime tabi olacağı kararlaştırılan şirketler ile bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının Sayıştay tarafından denetimi, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşları tarafından düzenlenip Sayıştay'a gönderilecek olan bağımsız denetim raporları esas alınarak yapılacak ve Sayıştay münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporunu esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'ne sunacaktır. Buna karşın, 6085 sayılı Kanunun 4. maddesi (1) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre Sayıştay denetimine giren şirketlerden; doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50'den az olan ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397. maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca bağımsız denetime tabi olacağı kararlaştırılmayan şirketler ile bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıkları ise Sayıştay tarafından "ortaklık haklarıyla sınırlı" olarak da değil, bütünüyle ve bütün yönleriyle denetlenecektir.

17. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından hazırlanarak 26.12.2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde bağımsız denetim, "Finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin, finansal raporlama standartlarına uygunluğu ve doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla, denetim standartlarında öngörülen gerekli bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanmasını," şeklinde tanımlanmış; "Denetimin amacı ve kapsamı" başlıklı 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, "Denetim finansal tablolar ve diğer finansal bilgiler dâhil olmak üzere denetime tabi konuların belirlenmiş bir kıstasa uyumlu olup olmadığı hususunda kullanıcılara TDS çerçevesinde güvence sağlayacak bir görüş

oluşturulması amacı ile yapılır.” denilirken, (2) numaralı fıkrasında “Denetim, kullanıcılara denetim konusunun denetim kıstasına uyumuyla ilgili makul veya sınırlı güvence sağlar.” denilmiş; anılan Yönetmeliğin 10. maddesinde “Denetim raporu”, 29. maddesinde “Denetim sözleşmesi”, 30. maddesinde “Denetim raporu düzenleme ve görüş bildirme yükümlülüğü” düzenlenmiştir.

18. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki “uluslararası denetim standartları” ifadesi, “International Federation of Accountants –IFAC (Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu) Denetim Standartları”na göndermede bulunmaktadır. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, IFAC Denetim Standartlarının uyarlaması olan Türkiye Denetim Standartlarını (TDS) hazırlamış ve uygulamaya koymuştur.

19. Öte yandan 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 35. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde, “Denetim genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yürütülür.” denilirken; 36. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, düzenlilik denetiminin “(a) Kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, (b) Kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarının, bunlara dayanak oluşturan ve ihtiyaç duyulan her türlü belgelerin değerlendirilerek, bunların güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi, (c) Mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi,” suretiyle gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

20. Sayıştaylar açısından uluslararası denetim standartları, INTOSAI Denetim Standartlarıdır. IFAC Standartları, INTOSAI (Uluslararası Sayıştaylar Örgütü) tarafından kamu denetimine uyarlanarak INTOSAI Denetim Standartlarına kazandırılmıştır. INTOSAI Denetim Standartlarından ISSAI 1003, “Bir özel sektör kuruluşunun mali denetimi söz konusu olduğunda denetimin amacı, bir dizi beyana dayalı olarak bir güvence görüşü bildirmekle sınırlıdır. Diğer yandan kamu sektöründe yapılan mali denetimin amacı, genelde mali tabloların önemli olan tüm açılardan ilgili mali raporlama çerçevesine (yani ISA’ların kapsamı çerçevesine) uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı konusunda görüş bildirmekten daha geniş kapsamlıdır. Mevzuat, yönetmelikler, bakanlık talimatları, hükümetin politika şartları ve yasama kararlarından doğan denetim yetki ve görevi veya kamu kurumlarına yönelik yükümlülükler; daha başka amaçlar doğurabilir. Bu sorumluluklar arasında örneğin prosedürlerin gerçekleştirilerek yasal ve idari düzenlemelere uygunsuzluk durumlarının ve iç kontrollerin etkinliğinin bildirilmesi yer alabilir. Fakat bu tarz ilave amaçlar olmasa bile bunlara yönelik genel kamuoyu beklentileri söz konusu olabilir.” şeklinde iken; ISSAI 1700, “Denetçi, toplamış olduğu denetim kanıtlarından çıkarmış olduğu sonuçları değerlendirerek denetim görüşü oluşturur. Denetçi erişmiş olduğu denetim görüşünü, denetim görüşünün dayanaklarını da açıklayarak yazılı bir rapor yolu ile açık bir şekilde ifade eder.” biçimindedir.

21. 6085 sayılı Kanun ile INTOSAI Denetim Standartları çerçevesinde hazırlanan Sayıştay Düzenlilik Denetimi Rehberi “Genel Çerçeve-Düzenlilik Denetiminin Esasları” başlığı altında, düzenlilik denetimi “kamu idarelerinin hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi, kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesidir.” şeklinde tanımlanmış (s:3), amacı ise,

“• Kamu idaresinin hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tablolarının, mali raporlama standartları doğrultusunda denetlenen kamu idaresinin mali durumunu ve faaliyet sonuçlarını tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bir biçimde gösterip göstermediği hakkında denetim görüşü oluşturmak,

• Kamu idaresinin gelir, gider, mal hesapları ile diğer hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığını tespit etmek,

• Mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek,

• Kanun ve diğer hukuki düzenlemelere aykırı işlemler nedeni ile sebep olunan kamu zararlarını tespit etmektir.” (s:3) biçiminde ortaya konmuştur.

22. IFAC Uluslararası Denetim Standartları ve Türkiye uyarlaması olan Türkiye Denetim Standartları da, INTOSAI Denetim Standartları da finansal tablolar (mali tablo ve raporlar) ile bunlara dayanak oluşturan belgelerin, denetlenen işletme/kurumun faaliyet ortamı, bilişim sistemi ve iç kontrol sisteminin tanınması, faaliyetlerinin önemli olanlarının belirlenmesi, önemli faaliyetlere ilişkin hesap alanlarının belirlenerek sınıflandırılması, yapısal riskler ile kontrol risklerin değerlendirilmesi, incelenecek işlemlerin belirlenmesi ve örneklemin seçilmesi, örneklemin incelenerek denetim kanıtlarının elde edilmesi, denetim sonuçlarının değerlendirilmesi, denetim raporlarının hazırlanması ve denetim görüşünün oluşturulmasına ilişkin IFAC ve Türkiye uyarlaması olan TDS veya INTOSAI denetim standartlarına uygun denetlenmiş olmak kaydıyla hangi denetçi veya denetim ekibi tarafından denetlenirse denetlensin aynı “denetim görüşü”ne ulaşılmasını sağlamayı amaçlayan standartlardır. Bir farkla ki ISSAI 1003’de de belirtildiği üzere INTOSAI Denetim Standartları kamu kesimini esas aldığından daha kapsamlıdır. Denetimin nihai amacı finansal tablolar (mali tablo ve raporlar) ile bunlara dayanak oluşturan belgelerin doğruluğu ve güvenilirliği hakkında “makul” bir güvence sağlamak amacıyla “görüş” oluşturulmasıdır. Denetim görüşü oluşturabilmek için ise denetlenen şirketin/kurumun finansal tabloları (mali tablo ve raporları) ile bunların dayanağı olan belgelerin denetim standartlarına göre denetlenmesi mutlak bir zorunluluktur.

23. Bağımsız denetim raporları, bağımsız denetçinin denetim görüşü ile ekindeki hesap dönemine ilişkin denetlenen şirket tarafından hazırlanan konsolide mali tablolar ve dipnotlarından oluşmaktadır. Örneğin, Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı ve Bağlı Ortaklıklarına ilişkin “31 Aralık 2013 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu”¹ (EK-1)’ ile “31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu”² (EK-2)’na yer verilmiştir. 2013 Yılı Bağımsız Denetim Raporu’nun “Görüş” kısmında, “Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup’un 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, TMS (Not 2) çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.” denilirken; 2014 Yılı Bağımsız Denetim Raporu’nun “Görüş” kısmında, “Görüşümüze göre konsolide finansal tablolar, Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı

¹ http://investor.turkishairlines.com/documents/ThyInvestorRelations/download/financel/2013-12_aylik_finansal_raporu.pdf (erişim:23.2.2016)

² http://investor.turkishairlines.com/documents/ThyInvestorRelations/download/financel/2014-12_aylik_finansal_raporu.pdf (erişim:23.2.2016)

ve bağılı ortaklıklarının 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.” denilmektedir.

24. İptali istenen düzenleme Sayıştay’a, doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı % 50’den az olup ilgili mevzuatı uyarınca bağımsız denetime tabi olan şirketler ile bunların iştirakleri ve bağılı ortaklıklarının finansal tabloları (mali tablo ve raporları) ile bunlara dayanak oluşturan belgelerini, 6085 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatına göre (Düzenlilik Denetimi Yönetmeliği ve INTOSAI Denetim Standartlarının uyarlaması olan Sayıştay Düzenlilik Denetimi Rehberi) denetleyerek denetim görüşü oluşturma görevi değil, Sayıştay denetimini bağımsız denetçilerce hazırlanan ve yukarıda örneği verilen ikişer sayfalık bağımsız denetim raporlarını ve hatta bir paragraflık denetim “görüşü” nü esas alarak yapma görevi vermektedir. Sayıştay’a verilen görevin yukarıda yer verilen denetim görüşlerini inceleyerek TBMM’ye sunulmak üzere denetim raporu hazırlamak olduğu göz önüne alındığında, bu görevin hukuk ve denetim teorisi açısından anlamlı, makul, mantıklı, anlaşılabilir, yapılabilir, uygulanabilir, erişilebilir, bilinebilir, nesnel, adil, hakkaniyetli ve kamu yararıyla bağdaşır olmadığı açıktır.

25. Sayıştay’a verilen bu görevin yerine getirilebilmesi, en azından yapılan bağımsız denetimin TDS’na uygun yapıldığının ve dolayısıyla denetim görüşünün dayanağı ile uygun yapıldığının belgeleri olan “çalışma kağıtları”, “denetim güncel dosyası” ve “denetim sürekli dosyası”nın Sayıştay tarafından incelemesinden geçmektedir. Nitekim söz konusu denetim raporlarının “Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu” başlığı altında denetim sürecine ilişkin genel açıklamalar yapıldıktan sonra üçüncü paragraflarında, “Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.” beyanı bulunmaktadır. Ancak, iptali istenen ek paragrafın ikinci cümlesinde, “Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.” denilerek, Sayıştay’ın bağımsız denetim raporunu TDS’na uygunluk ile denetim görüşünün dayanakları bakımından incelemesinin de önüne geçilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin bütçe hakkından kaynaklanan denetim görevini, denetlenen şirket tarafından seçilip denetlenen şirketle sözleşme ilişkisi bulunan ve ücretini denetlenen şirketten alan bağımsız denetçinin denetim raporunu esas alarak yapması, Anayasa’ya göre mümkün olmadığından da Sayıştay’a bağımsız denetim raporunu, “... şirketine/iştirakine/bağılı ortaklığına ilişkin ... tarihli bağımsız denetim raporu ektedir.” şeklindeki bir üst yazıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunma dışında bir alan ve imkan tanınmayarak, bağımsız denetim raporuna Sayıştay üzerinden kamusalılık kazandırma, başka bir anlatımla Sayıştay’a denetim görüntüsü altında verilen deyim yerindeyse “postacılık” ya da “kargoculuk” görevi üzerinden bağımsız denetim raporuna Sayıştay raporu işlevi yükleme amaçlanmaktadır.

26. Bu bağlamda getirilen düzenlemeyle, Sayıştay denetimine giren şirketlerden; doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50’den az olan ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397. maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca bağımsız denetime tabi olacağı kararlaştırılan şirketler ile bunların iştirakleri ve bağılı ortaklıkları üzerindeki Sayıştay denetiminin, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak hazırlanacak denetim raporunun TBMM’ye sunulması şeklinde yapılması, başka bir anlatımla Sayıştay’a denetim adı altında postacılık ya da kargoculuk veya aynı anlama gelmek üzere lojistik görevi verilmesi öngörüldükten; doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50’den az olan ve Bakanlar Kurulunca bağımsız denetim kapsamı dışında tutulan şirketler ile bunların

iştirakleri ve bağı ortaklıklarının, “ortaklık hakları yönüyle sınırlı” olmanın ötesinde bütünüyle ve bütün yönleriyle Sayıştay denetimine tabi olması sağlanmaktadır.

b) Anayasa’ya aykırılık sorunu

27. Anayasa’nın 153. maddesinin altıncı fıkrasında, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organları ile idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı kuralına yer verilmiştir.

28. 6495 sayılı Kanun’un 73. maddesinin (cc) fıkrasıyla Sayıştay’ın, sermayesindeki kamu payı doğrudan veya dolaylı olarak % 50’den az olan özel kanunlar ile kurulmuş anonim ortaklıklar ile merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelere bağlı veya bu idarelerin kurdukları veya doğrudan ya da dolaylı olarak ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerden kamu payı %50’nin altına düşmüş olanları, “ortaklık hakları” yönüyle denetlemesini ortadan kaldıran düzenlemenin iptaline ilişkin 4.12.2014 günlü ve E. 2013/114, K. 2014/184 sayılı kararında Anayasa Mahkemesi, Sayıştay denetiminin demokrasinin temel gereklerinden olan şeffaflık, saydamlık, yasamanın yürütmeyi denetleme hakkı ve yürütmenin yasamaya ve halka hesap verme sorumluluğuna uygun yapılması gerektiğine vurgu yaparak, Sayıştay denetimini demokratik devlet ilkesinin bir gereği olarak yasama organının bütçe hakkının yerine getirmesinde ve yürütmenin yasama organına ve halka hesap verme sorumluluğunun işlevselleştirilmesinde en önemli araç olarak nitelendirmiştir.

29. İptal gerekçesinde, doğrudan ve dolaylı olarak kamu payı %50’den az olan şirketler ile bunların iştirak ve bağı ortaklıklarının Sayıştay tarafından denetlenmesi, demokratik devlet ilkesi ve yasama organının bütçe hakkı bağlamında açık bir şekilde ortaya konulmasına rağmen, iptali istenen düzenlemeyle Sayıştay denetimi, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunma ile sınırlandırılmıştır. Denetim finansal tablolar (mali rapor ve tablolar) ile bunların dayanağı olan belgelerin incelenerek bir denetim görüşüne ulaşılması iken, Sayıştay’a inceleme yapmadan ve denetim görüşü oluşturmada ve hatta bağımsız denetim raporunun TDS’na uygunluğu ile denetim görüşünün dayanaklarını dahi incelemeyen denetim görevi görüntüsü altında, kendisine sunulan bağımsız denetim raporunu esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunma gibi denetimin asgari gereklerini dahi taşımayan bir “postacılık” veya kargoculuk” görevi verilmesi, Anayasa Mahkemesi’nin 4.12.2014 günlü ve E. 2013/114, K. 2014/184 sayılı kararındaki gerekçelerle bağdaşmadığından, iptali istenen düzenleme Anayasa’nın 153. maddesine aykırıdır.

30. Anayasanın 2. maddesinde demokratik devlet ile hukuk devleti ilkesine yer verilmiş; 160. maddesinin birinci fıkrasında, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir, gider ve mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) adına denetleme; üçüncü fıkrasında ise mahallî idarelerin hesap ve işlemlerini denetleme görevleri Sayıştaya verilirken; 165. maddesinde, sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esaslarının kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Anayasanın 165. maddesi uyarınca, sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesine ilişkin kurallar, 3346 sayılı Kanunda yer almış; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3346 sayılı Kanuna göre yapacağı denetime, denetim bulgusu sağlama görevi ise, 6085 sayılı Kanunun 43. maddesiyle Sayıştaya verilmiştir.

31. Özelleştirme vb. yollarla sermayesindeki kamu payı doğrudan veya dolaylı olarak % 50'nin altına düşmüş özel kanunlar ile kurulmuş anonim ortaklıklar ile kamu payı % 50'nin altında olan veya altına düşen her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerdeki kamu payları, Anayasanın 160 ıncı maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarına göre Sayıştay denetimine tabi olan kamu idarelerinin bütçelerinden ödenmiş olduğundan, bu idarelere aittir. Söz konusu ortaklıkların karları, Sayıştay denetimine tabi kamu idarelerinin ortaklık payı oranında bütçe gelirini, zararları ile sermaye artırımları ise bütçe giderini oluşturmakta ve bütçelerine gelir, gider ve sermaye katılım payı olarak kaydedilmektedir.

32. Anayasa Mahkemesinin 27.12.2012 günlü ve E.2012/102, K.2012/207 sayılı ve 4.12.2014 günlü ve E. 2013/114, K. 2014/184 sayılı kararlarında da belirtildiği üzere, Anayasada Sayıştay denetiminin kapsamı ve niteliğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamakla birlikte, TBMM adına yapılan Sayıştay denetiminin, demokrasinin temel gereklerinden olan şeffaflık, saydamlık, yasamanın yürütmeyi denetleme hakkı ve yürütmenin yasamaya ve halka hesap verme sorumluluğu anlayışına uygun olarak yapılması gerektiği açıktır.

33. Günümüzde denetim uluslararası standartlara göre yapılan bir faaliyettir. Anayasa'nın 160. ve 165. maddelerinde genel çerçevesi çizilen denetimin kurallaştırılması 6085 sayılı Sayıştay Kanununda yapılmıştır. 6085 sayılı Kanunun 36. maddesinin (2) numaralı fıkrasında uluslararası denetim standartları da gözetilerek Sayıştayın yapacağı düzenlilik denetiminin, mali rapor ve tabloların ve bunlara dayanak oluşturan belgelerin değerlendirilerek, bunların doğruluğu ve güvenilirliği hakkında görüş bildirilmesi şeklinde yapılacağı belirtilmiştir. Denetimin finansal tablolar (mali rapor ve tablolar) ile bunların dayanağını oluşturan belgelerin incelenerek, bunların doğruluğu ve güvenilirliği hakkında görüş bildirilmesi şeklinde yapılması, evrensellik kazanmış bir kuraldır.

34. Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesi, yönetimin hukuka bağlı olması, yönetenlerin şahsi ve keyfi iradelerinin değil, hukukun egemen olması, kanunların, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesini gerektirmekte; saydamlık ve hesapverebilirlik ilkeleri ise demokratik hukuk devletinin temel unsurları arasında yer almaktadır.

35. Sayıştay denetiminin kapsamına alınan doğrudan ve dolaylı olarak kamu payı %50'nin altına düşmüş şirketler ile bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıklarından, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397. maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca bağımsız denetime tabi olacağı kararlaştırılanlar üzerindeki Sayıştay denetiminin, münhasıran bağımsız denetim raporları esas alınarak hazırlanacak raporun TBMM'ye sunulması şeklinde yapılması öngörülerek, Sayıştay'ın denetimin asgari gereği olan "denetim görüşü" oluşturmaktan alıkonulması yanında bağımsız denetçi raporunun TDS'na uygunluğu ile denetim kanıtlarını inceleme imkan ve alanı dahi tanımadan, denetlenen şirket tarafından seçilip, ücretini denetlenen şirketin ödediği denetçilerce hazırlanmış bağımsız denetim raporuna Sayıştay üzerinden kamusalılık kazandırılmasının amaçlanması; denetim teorisi açısından anlamlı, makul ve mantıklı; denetim pratiği açısından anlaşılabilir, yapılabilir ve uygulanabilir; hukuki açıdan ise sonuç doğurabilir, bilinebilir, nesnel, adil, hakkaniyetli ve kamu yararıyla bağdaşmadığı ve ayrıca saydamlık ve hesapverebilirliğe temel oluşturmadığı için iptali istenen ek fıkra, Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ve demokratik devlet ilkeleri ile 160. maddesine aykırıdır.

36. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletin temel unsurlarından biri "belirlilik"tir. Belirlilik ilkesi, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir. İptali istenen düzenleme, Sayıştay'a bağımsız denetim raporunu, "... şirketine/iştirakine/bağlı ortaklığına ilişkin ... tarihli bağımsız denetim raporu ektedir." şeklindeki bir üst yazıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunma dışında bir alan ve imkan tanımayarak Sayıştay denetiminin bütünlüğü, belirliliği ve uygulanabilirliğini ortadan kaldırdığı için Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine bu açıdan da aykırıdır.

37. Doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50'den az olan ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397. maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca bağımsız denetime tabi olacağı kararlaştırılmayan şirketler ile bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıkları, "ortaklık hakları yönüyle sınırlı" olmanın da ötesinde bütünüyle ve bütün yönleriyle Sayıştay denetimine tabi tutulurken; bağımsız denetime tabi tutulanlar üzerindeki Sayıştay denetiminin, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak hazırlanacak raporun TBMM'ye sunulması şeklinde yapılacak olmasında kamu yararından söz edilemeyeceği gibi adil ve hakkaniyetli de olmadığından iptali istenen düzenleme hukuk devleti ilkesine bu yönüyle de aykırıdır.

38. Yukarıda açıklandığı üzere, 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 19. maddesiyle 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasına (ç) bendinden sonra eklenen paragraf, Anayasa'nın 2. 153. ve 160. maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

III. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

1) 6661 sayılı Kanunun 3. maddesiyle değiştirilen 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa bağlı "Değerli Kağıtlar Tablosu"nun 6 numaralı sırasının (c) bendi, Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırıdır. Anayasa Mahkemesi geriye yürümediğinden dilekçe görüşülüp karar verilip yürürlüğe girene kadar kaybetmeden dolayı kimlik kartı çıkaranların fazladan ödedikleri 15 TL'yi geri almaları mümkün olmadığı için ileride telafisi olmayan maddi zararları ortaya çıkacaktır.

2) 6661 sayılı Kanunun 6. maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29. maddesine eklenen ikinci fıkranın son cümlesindeki "Maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ..." ifadesi, Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır. Linyit ve taşkömürü çıkaran özel hukuk tüzel kişilerinin ruhsat sahibi olarak işlettikleri yeraltı maden işletmelerinin maliyet artışlarının nasıl hesaplanacağı, hesaplamada üretim miktarının mı yoksa istihdam düzeyinin mi esas alınacağı ve hesaplamalara hangi maliyet unsurları ile ne tür kriterlerin temel oluşturacağı belirlenmeden kamu bütçesinden özel firmalara yapılacak harcamalarda yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz yetki verilmesi, kamu zararı doğurmaya açık bir durumdur. Oluşacak kamu zararlarının sonradan giderilebilmesi de olanaklı değildir.

3) 6661 sayılı Kanunun 19. maddesiyle 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasına (ç) bendinden sonra eklenen paragraf, Anayasa'nın 2. 153. ve 160. maddelerine aykırıdır. Sermayesi %50'nin altında kalan kamu şirketleri üzerindeki TBMM'nin bütçe hakkından kaynaklanan denetiminin Anayasa'ya aykırı düzenlemeler yoluyla uzun süredir sürüncemede bırakılması kamunun zararına sonuç doğurmuş; sürüncemede bırakmanın ısrarla sürdürülmesi ileride telafisi olmayan zarar ve ziyanlara da süreklilik kazandırma işlevi görür hale gelmiştir.

Esas Sayısı : 2016/21
Karar Sayısı : 2016/199

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti sayılmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

IV. SONUÇ VE İSTEM

14.1.2016 tarihli ve 6661 sayılı “Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un;

1) 3. maddesiyle değiştirilen 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa bağlı “Değerli Kağıtlar Tablosu”nun 6 numaralı sırasının (c) bendi, Anayasa’nın 2. ve 38. maddelerine,

2) 6. maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29. maddesine eklenen ikinci fıkranın son cümlesindeki “Maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ...” ifadesi, Anayasa’nın 7. maddesine,

3) 19. maddesiyle 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasına (ç) bendinden sonra eklenen paragrafı, Anayasa’nın 2. 153. ve 160. maddelerine,

aykırı olduklarından iptaline ve uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar olacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.”